

VLAAMSE COMMISSIE ONROEREND ERFGOED

ADVIES VCOE 2016|045 VAN 12 MEI 2016

OVER DE VOORLOPIGE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET VOORMALIG JONGHOF VAN DE SINT-JORISGILDE IN BRUGGE, NAAR AANLEIDING VAN DE ADVIESVRAAG VAN MINISTER GEERT BOURGEOIS VAN 4 APRIL 2016

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, rechtsgeldig samengesteld, brengt op 12 mei 2016 volgend advies uit:

1. De VCOE ontving op 4 april 2016 een adviesvraag van Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering en minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed over de voorlopige bescherming als monument van 'Het voormalig Jonghof van de Sint-Jorisgilde in Brugge'. De commissie spreekt zich in voorliggend advies uit over de documenten in het kader van de voorlopige bescherming met name (a) het ministeriële besluit tot voorlopige bescherming, (b) de fotoregistratie, (c) het afbakingsplan en (d) het beschermingsvoorstel.

2. De commissie erkent de erfgoedwaarde van het voormalige schuttershof, genaamd 'Jonghof'.¹ Het beschermingsvoorstel vat de panden gelegen op perceel 1073L, Sint-Jorisstraat 33. Het gaat meer bepaald om een diephuis met rijkelijk versierde bakstenen renaissancegevel en een eerder sober bepleisterd en wit geschilderd breedhuis met overwelfde koetsdoorrit. De structuur van het diephuis is duidelijk afleesbaar op de kaart van Gerards (1562). De achtergevel vertoont nog vlechtingen en bouwsporen van een lagere aanbouw zoals weergegeven op de kaart van Gerards. Verkennend bouwhistorisch onderzoek over de opbouw van het dakgebinte wijst erop dat voor de bouw van het pand 13^e-eeuwse bouwmaterialen werden (her)gebruikt. In 1903 werd deze voorgevel door architect Dewulf gerestaureerd naar 16^e-eeuws model.

Het breedhuis is een toevoeging aan het diephuis die dateert van 1852. De commissie erkent de erfgoedwaarde van het pand, maar wijst erop dat er geen historische relatie is met het oorspronkelijke Jonghof. Het 19^e eeuwse breedhuis is opgevat als herenhuis en kan dus niet vergeleken worden met het oorspronkelijke breedhuis zoals afgebeeld door Gerards in 1562.

De commissie ondersteunt aldus artikel 1 van het ministerieel waarin de bescherming als monument wordt vastgelegd van het voormalig Jonghof, gelegen Sint-Jorisstraat 33 in Brugge. De commissie vraagt evenwel de titel van de bescherming als volgt aan te passen: 'ensemble van voormalig Jonghof met 19^e-eeuws breedhuis.'

De commissie ondersteunt de voorgestelde afbakening.

3. Artikel 2 van het ministerieel besluit verwijst naar de historische en architecturale waarde die de bescherming verantwoordt en beschrijft de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen die het monument kenmerken.

Artikel 2 stelt duidelijk dat het gaat om twee panden. Beide panden worden vervolgens beschreven op het vlak van exterieur en interieur. Uit de beschrijvingen blijkt impliciet hoe de verschillende ruimtes met elkaar verbonden zijn. De commissie vraagt evenwel het huidige

---

¹ Bij ministerieel besluit van 9 juli 1974 werden de muren en bedaking van 'Het Jonckhof van de Sint-Jorisgilde' (nr. 35) beschermd als monument. Het gaat om een gebouw dat begin 20e eeuw werd opgetrokken in dezelfde stijl als de renaissancegevel van het Jonghof (nr. 33).

grondplan afzonderlijk te beschrijven en duidelijk visueel weer te geven in bijlage bij het besluit. De historische plannen - m.n. de restauratieplannen van 1903 en de bouwvergunning van 1913 - zijn onvoldoende duidelijk als referentiekader. Daarbij aansluitend vraagt de commissie om bij de beschrijving van het interieur duidelijk aan te geven of het elementen in het diephuis, dan wel het breedhuis betreft.

De dakconstructie van het diephuis vormt een zeer waardevol element dat rechtstreeks bijdraagt aan de architecturale waarde van het pand. Het dakgebinte wordt echter summier beschreven in het beschermingsbesluit. De commissie vraagt deze beschrijving uit te breiden op basis van gegevens uit het inhoudelijk dossier. Zo kan worden aangevuld dat de balken sporen dragen van telmerken en dat ze worden gedateerd tussen 1246 en 1273.

4. Artikel 3 van het ministerieel besluit gaat in op de beheersdoelstellingen. Het betreft generieke beheersdoelstellingen gericht op het behoud van de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen. De commissie ondersteunt de voorgestelde beheersdoelstellingen.
5. De commissie gaat akkoord met §1 van de voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van het monument die in artikel 4 worden geformuleerd.

De commissie stelt vast dat naast de generieke instandhoudingsvoorschriften in §1 en paragraaf wordt toegevoegd waarin het behoud van een aantal specifieke erfgoedkenmerken –en elementen wordt vooropgesteld. Het is voor de commissie onduidelijk waarom het behoud van deze elementen niet wordt gespecificeerd als beheersdoelstelling. De beheersdoelstelling gaat nu immers uit van het behoud van alle erfgoedkenmerken –en elementen en niet alleen van de elementen opgesomd in artikel 4, §2. Het is aldus onduidelijk wat de meerwaarde is van de bijkomende opsomming onder artikel 4.

6. Artikel 5 somt de toelatingsplichtige handelingen op. De commissie ondersteunt de opgesomde toelatingsplichten.
7. Tot slot wenst de commissie een aantal bemerkingen te formuleren die het inhoudelijk dossier verder kunnen onderbouwen. De commissie wijst op een aantal onduidelijkheden in de historische situering. Op pagina 2 verwijst het dossier naar de eerste vermelding van de schuttersgilde: *'In 1379 krijgen we een eerste vermelding van de gilde'*. De commissie vraagt de bron te specificeren en aan te geven dat het gaat om de eerste vermelding van de Jonge Kruisbooggilde van Sint-Joris. Even verderop wordt gesteld: *'In 1541 wordt, volgens de gevelsteen, de renaissancegevel gebouwd'*. De commissie vraagt dit te verduidelijken. Tot slot merkt de commissie op dat bij de verwijzing naar het album A. Ronse van ca. 1905, wordt gesteld dat het Jonghof samen met het pand Sint-Jorisstraat nr. 33 wordt afgebeeld en de panden één geheel vormden. Op de foto wordt het Jonghof samen met het pand (daterend van 1903-1905) op nr. 35 afgebeeld.

Op pagina 6 verwijst het inhoudelijk dossier voor de beschrijving van de bouwfysische toestand naar het inspectierapport opgemaakt door Monumentwacht op basis van de inspectie op 27 juli 2010. Dit verslag is niet bijgevoegd als bijlage bij het beschermingsbesluit en maakt dus geen deel uit van de bescherming. De beschrijving van de fysische toestand is van belang om de referentiesituatie vast te leggen. Op basis van de fotoregistratie kan de bouwfysische toestand slechts oppervlakkig worden beoordeeld. De commissie vraagt aldus een globale beoordeling van de bouwfysische toestand op te nemen in het inhoudelijke dossier.

8. Op basis van bovenstaande argumentatie en opmerkingen geeft de commissie een gunstig advies, op voorwaarde dat:

- (a) in artikel 1 de titel wordt aangepast (cf. par. 2 van dit advies),
- (b) de beschrijvingen in artikel 2 verder worden uitgebreid (cf. par. 3)
- (c) het inhoudelijk dossier verder wordt onderbouwd (par.7).

Namens de Vlaamse Commissie voor Onroerend Erfgoed,

Michiel Deweydt

Voorzitter